

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 17/04/2024 15:20
Sayı: E-120.07.03-1411438
1
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI
7/8168
GK 85

ACELE

Sayı : E-72079556-610-11128279

Konu : Soru Önergeleri (7/8168)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.01.2024 tarihli ve 1363141 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/8168 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7-8168 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 4B09822A-519B-4BD4-994B-7D71AD6C766C

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK'e Ait 7/8168 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Kadına ve çocuğa yönelik şiddetle mücadele çalışmalarımız; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımla sıfır tolerans ilkesiyle sürdürülmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde ortak ve kararlı bir şekilde yer alması önemlidir.

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımıza bildirilen istismar mağduru çocuklarla ilgili ihbarlarda ivedilikle harekete geçilerek çocuklar ve aileleri hakkında gerekli sosyal inceleme yapılmakta ve uygun sosyal hizmet modellerinden yararlandırılmaktadır. Çocukları istismar eden kişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmakta ve Bakanlığımızca davalara müdahil olunmaktadır.

Bakanlığımızca, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 65 ve 69 uncu maddeleri doğrultusunda "Çocuklar Güvende Programı" başlatılmıştır. Program, koruma ve bakım altında bulunan çocuklar ile aileleri başta olmak üzere farklı risk gruplarındaki çocukların Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) aracılığıyla izlemelerinin yapılması ve zamanında müdahale edilebilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Program kapsamında her ildeki SHM'ler bünyesinde bulunan çocuk birimlerinde görevli meslek elemanları ve ASDEP personellerinden oluşturulan ekipler düzenli aralıklarla hane ziyaretleri gerçekleştirerek çocuğun ve ailenin ihtiyaçlarını değerlendirmekte, gerektiğinde mesleki müdahalenin yanı sıra diğer kamu kurum ve kuruluşlarına da yönlendirmede bulunmaktadır.

SHM'lerdeki çocuk birimlerinde görevli meslek elemanları ve ASDEP personelleri tarafından izlemeye alınanlar arasında; Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda korunma ve bakım altında iken korunma veya bakım tedbir kararı kaldırılarak ailesine teslim edilen, mobil ekipler tarafından sokakta çalıştığı tespit edilen ya da infaz indirimi ile cezaevinden çıkan çocuklar da yer almaktadır. Ayrıca, koruma ve bakım altında bulunan çocukların aileleri yanında kalan kardeşleri de ekipler tarafından izlenmektedir.

Bakanlığımız Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde, Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin ilke ve hükümlerinin yetişkin ve çocuk olmak üzere toplumun tüm kesiminde öğrenilerek hayata geçirilmesi ve çocukları ilgilendiren her konuda çocuk katılımını etkin kılabilmek amacıyla her ilde Çocuk Hakları İl Çocuk Komiteleri oluşturulmuştur. Komiteler, "Çocuk Hakları İl Çocuk Komitelerinin Oluşturulması, Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönerge" ile de yasal altyapıya kavuşmuştur.

Çocuk haklarının ihlallerinin önlenmesi, tanıtım ve bilinçlendirme kapsamında; komiteler tarafından çeşitli eğitimler, seminer, forum (20 Kasım Çocuk Hakları Günü Ulusal Çocuk Forumu), toplantı (Çocuk Danışma Kurulu Toplantıları), kültürel, sosyal ve sportif etkinlikler (Satranç turnuvası, gezi programları şenlik, kamp, sinema), önemli günlerin kutlamaları (11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü, Dünya Çocuk Günü), ödüllü yarışmalar (şiir, resim, hikaye, fotoğraf), tanıtım stantları, çalıştaylar, ziyaretler (il, ilçe, köy, bürokrasi ve STK'lar), sergi, tiyatro vb. etkinlikler gerek yerel gerekse ulusal çapta gerçekleştirilmektedir.

Bununla birlikte Bakanlığımız tarafından çocukların ihmal, istismar ve şiddetten korunması, iyilik hallerinin artırılması, sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla “Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı” geliştirilmektedir. Eğitim programının 0-6 yaş grubu çocukların ebeveynlerine yönelik geliştirilen modülleri tamamlanmış olup 7-18 yaş aralığındaki çocuklara ve ebeveynlerine yönelik modüllerinin geliştirilme sürecinde akran zorbalığı konusunun da işlenmesi planlanmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımızca, çocukların dijital ortamdaki risklere karşı korunmaları ve onlara mahremiyet bilinci kazandırılması amacıyla eğitimler verilmektedir. Dijital ortamlarda çocukların karşılaşabileceği tespit edilen risklere yönelik önleyici çalışmalar yapılmaktadır.

Diğer taraftan kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında çalışmalarımız; ilgili kurumlarla iş birliğinde çok yönlü olarak “sıfır tolerans” ilkesi çerçevesinde; mevzuat, eğitim ve farkındalık artırma, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyon, şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların güçlendirilmesi, verilerin toplanması ve istatistiklerin geliştirilmesi başlıkları kapsamında sürmektedir.

08.07.2021 tarihinde kabul edilen Kanun ile Ceza Kanununda kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının boşanılan eşe karşı işlenmesi nitelikli hâl olarak düzenlenmiş ve bu suretle cezai müeyyideleri artırılmıştır. 27 Mayıs 2022 tarihinde yapılan yasal değişiklikle de daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri ayrı bir suç olarak tanımlanmış; kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarının “kadına karşı işlenmesi” cezada artırım nedeni olarak düzenlenmiştir. Ayrıca, vekili bulunmaması halinde avukat yardımından yararlanacak kişiler arasında ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçlarından mağdur olan kişiler de dahil edilerek kadınların adalete erişimleri güçlendirilmiştir.

Şiddetle mücadele yol haritamız olan ve 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlükte. IV. Ulusal Eylem Planının etkin uygulanması amacıyla ilgili Bakanlıklar ve Diyanet İşleri Başkanlığı ile iş birliğinde öncelikli faaliyetler belirlenerek 2022 ve 2023 yılı Faaliyet Planları hazırlanmış ve uygulanmıştır. Şiddetle Mücadele 2024 Faaliyet Planı 25 Kasım 2023 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Kadına Yönelik Ulusal Eylem Planlarının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını teminen Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları 81 ilimizde hazırlanmıştır. Ayrıca Adana, Adıyaman, Ağrı, Aksaray, Antalya, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Iğdır, İzmir, Kahramanmaraş, Kars, Kilis, Malatya, Mardin, Muş, Nevşehir, Niğde, Osmaniye, Şanlıurfa, Van, Yozgat illerimizde Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadeleye İl Eylem Planları yürürlüğe konulmuştur.

25 Kasım 2023 tarihinde 2023/16 sayılı “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayınlanmıştır. 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 2006/17 sayılı Genelge’de yer alan ve 2006 yılından itibaren düzenli toplanan Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi’nin “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu” olarak yeniden teşekkül ettirilmiştir. Kurul için hazırlık toplantısı 03 Ocak 2024 tarihinde ilgili tüm tarafların katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Kurul toplantısı ise 11.01.2024 tarihinde Bakanımız başkanlığında, Adalet ve İçişleri Bakanlarının teşrifleriyle ilgili kamu kurum kuruluşların, STK ve üniversitelerin üst düzey temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiş; toplantıda hazırlık toplantısı sonuç ve önerileri ile katılımcılar tarafından öne çıkarılan hususlar, sorunlar ve çözüm

önerileri değerlendirilmiştir.

81 ilimizde bulunan 82 adet Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM), 410 SHM bünyesinde kurulan Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ile şiddet mağduruna yönelik yaygın ve etkin hizmet sunumuna çalışılmaktadır.

Bakanlığımız tarafından kadınlara yönelik hizmetlere risk odaklı anlayışı entegre ederek hizmetlerin niteliğini artırmak için Risk Analiz ve Yönetim Modülü geliştirilmiştir. Risk Analiz ve Yönetim Modülü ile doğru tespit - nitelikli müdahale - etkin hizmet zincirini güçlendirilmesi, sunulan hizmetlerimiz için bilimsel kanıta dayalı bir yol haritası ortaya konulması hedeflenmiştir. Diğer taraftan; şiddet mağdurlarının etkin korunması bağlamında; Elektronik Kelepçe Uygulaması ile şiddet mağduru ve şiddet uygulayıcı birlikte izleyerek yüksek riskli vakalarda etkili koruma ve müdahale sağlanmaktadır. Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı işbirliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için etkin ve hızlı müdahalenin sağlanması amacıyla Kadın Destek Sistemi (KADES) Mobil uygulaması hayata geçirilmiştir. Bakanlığımız bünyesinde bulunan “Alo 183 Şiddetle Mücadele Hattı” şiddete uğrayan ya da uğrama riski taşıyan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı olarak 7 gün 24 saat ücretsiz hizmet vermektedir.

6284 sayılı Kanun kapsamında; Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile gerçekleştirilen koordineli çalışmalar ile veri entegrasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Böylelikle mağdura daha hızlı ulaşıp, takip ve izleme sürecinin etkinliği artırılmıştır. Ayrıca Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü arasında; Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, SGK, Türkiye Bankalar Birliği gibi ilgili kurumlara 6284 sayılı Kanun kapsamında gizlilik kararlarının paylaşılmasına ilişkin veri entegrasyon protokolü imzalanmış olup verilerin paylaşılmasına yönelik teknik çalışmalar devam etmektedir.

Kadınların güçlendirilmesi ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmekte bugüne kadar; 1.488.617 er ve erbaşa, 234.031 kamu görevlisine, 117.072 din görevlisine, 663.886 sağlık görevlisine, 631.954 öğretmene, 679.818 kolluk görevlisi, 1.837 mülki amir, 205.134 vatandaş olmak üzere toplam 4.022.349 kişiye eğitim ve seminerler verilmiştir. KSGM koordinesinde 81 ASH İl Müdürlüğü, ŞÖNİM ve SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları tarafından kadına yönelik şiddetle mücadele ile ilgili farklı hedef kitlelere yönelik farkındalık faaliyetleri (eğitim, seminer, konferans) kapsamında 2021 yılında 70.376 kamu personeli, 37.561 vatandaş, 11.873 muhtar, 10.753 üniversite personeli ve öğrencisi, 7.199 er-erbaş ve 6.061 bedelli asker olmak üzere toplamda 143.823 kişiye; 2022 yılında 61.428 kamu personeli, 58.823 vatandaş, 21.725 muhtar, 25.451 üniversite personeli ve öğrencisi, 8.538 er-erbaş olmak üzere toplamda 175.965 kişiye; 2023 yılında 43.002 kamu personeli, 78.190 vatandaş, 3.443 muhtar, 17.257 üniversite öğrencisi, 24.430 er-erbaş ve TSK personeli, 32.928 jandarma ve kolluk personeli olmak üzere toplam 199.250 kişiye ulaşılmıştır.

Ayrıca Bakanlığımızca aile ve topluma yönelik sunulan eğitim, danışmanlık, yönlendirme ve psikososyal destekler gibi koruyucu önleyici hizmetler aracılığıyla aile değerlerinin korunması, şiddetin önlenmesi, vatandaşlarımızın zararlı eğilim ve alışkanlıklardan korunması, toplumun iyilik halinin ve refahının yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.